

MEDIKUS UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre: 2 pengő.
Megjelenik: évente 10-szer.
Csekk száma: „Medikus Ujság”
szerkesztőség Budapest 35.098

SZERKESZTŐSÉG HIVATALOS ÓRÁJA

Péntek d.u. 1/2 5-től 1/2 8-ig.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIV.

BUDAPEST,
VIII., Nagytemplom-u. 18. I. em. 9

Medikusok kérése az Egyetemi Körhöz

A medikus-fiatalság előtt ismert tény az, hogy a tavalyi március 15-i események miatt a Rektor Ur ömértósága az Egyetemi Kört feloszlatta, helyiségét lezáratta. 1937. őszén azonban a nagymultú Kör ismét megalakult Szekfű Gyula professzor úrral, mint rektorilag megbízott tanár-elnökkel az élén.

A Szekfű professzor úr által kinevezett ifjúsági vezetők működése elé azonban aggodalommal kell tekintenünk. A Kör jelenlegi tagjainak száma alig 100, működése pedig abban merül ki, hogy három kérdésről hetenként ú. n. „szemináriumot” rendeznek 10—20 résztvevővel, illetve havonta egyszer nagyobb, nyilvános előadást tartanak 50—100 hallgatóval.

Azt hisszük, hogy Magyarország egyik legrégebbi (1872 óta működő), egyik legszebb multú egyesülete nem elégedhetik meg sem a tagok kis számával, sem pedig a végzett csekélyke munkával, különösen nem akkor, ha figyelembe vesszük, hogy ehhez a munkához a Kör kb. évi 3000 P rektori segélyt kap, tehát olyan összeget, melynek máshova-fordításával sok szegény egyetemistának lehetne komoly segítséget nyújtani!

Felvetettük a Kör vezetősége előtt azt a gondolatot, hogy a Kör működését igyekezzenek diák-szociális irányban is kiterjeszteni. A vezetőség azzal az érvel, hogy azt csinálják más diákegyesületek, ajánlatunkat elvetette, sőt még arra sem volt hajlandó, hogy a kérést Szekfű prof. úrnak referálja!

Ugy éreztük, hogy a jelenlegi vezetőség, amely nemhogy összekötő kapcsolat lenne a tanárelnök úr és a Kör tagjai között, hanem épen mint elválasztó akadály szerepel, nem áll hivatásának magaslatán. Ezért az Orvostanhallgatók Segítő Egyesülete, mint társegyesület nevében kértük a vezetőséget, hogy kérje Szekfű prof. úrtól közgyűlés összehívását, törvényes tisztikar megválasztását, az alapszabályok helyreállítását, hogy így az egyetemi ifjúság is bele tudjon tekinteni a vezetőség működésébe, bele tudjon kapcsolódni a Kör munkájába és esetleg lehetővé tegye a Kör működésének más irányban történő kiszélesítését is; és kértük főleg azt, hogy a legközelebb

fontos kérdésben egyöntetűen gondolkodó és cselekvő medikus-fiatalság részéről az OHSE, mint arra leginkább hivatott egyesület, akár megbízottak útján, akár más úton az Egyetemi Kör működéséről tájékozódást kapjon. A vezetőség kérésünket megtagadta. Megtagadta csaknem indokolás nélkül. Pedig mi hisszük, hogy Szekfű prof. úr nem zárkózott volna el ezen jogos és törvényes kérésünk elől.

Másik dolog, amelyben kikértük a Kör ifjúsági vezetőségének választát, hogy még arra a rendezett egynéhány előadásra sem hívták meg a medikus-ifjúságot sem az OHSE, sem pedig más, arra hivatott orvoskari diák-egyesület révén! Pedig tudjuk, hogy az ott tárgyalt akár általános, akár speciális magyar kérdések a mi ifjúságunknak is jórészt érdekelték volna! Válaszuk az volt, hogy ha előadásukra valakit meghívunk, az udvariassági tény részükről, de nem kötelesség!

Ugy éreztük, hogy fel kellett hívunk a medikus-ifjúság figyelmét ezekre a tényekre, hogy ismerje ezt az ügyet, és ha arra szükség lesz, tudjon ebben a kérdésben állást foglalni.

Magyar Károly
orvostanhallgató.

O. H. S. E. ROVAT

Az orvostanhallgatók Segítő és Önképző Egyesületének
Közleményei. Rovatvezetők: Kós Rudolf elnök, Köves
István társelnök és Varga Endre önképző sz. o. elnök.

Az orvos szerepe az egyke elleni küzdelemben

— Irta: Molnár Zoltán. oh. —

Ha van métely, amely alkalmas egy faj erejét, egészségét, fejlődését derékbátorní, gazdasági elsatnyulását előidézni, az egyke az; ha van lelki métely, amely kiöl egy nemzetből minden ethikai érzéket, aláássa erkölcsi életét, lelki sivárságba dönti a társadalmat, az a gyermektől való elfordulás. Állami létünk alapja a tiszta családi élet, minden családi boldogság első és egyetlen feltétele a gyermek. S ha van feladat, amely az orvos áldásos munkáját hivatássá magasztosítja, ez csak az a törekvés lehet, hogy minden tudományos felkészültségével azon legyen, hogy a magyar családi tűzhelyek ne szomorkodjanak mosolygó kis vendégek híján és tisztultabb erkölcsi szemléletének tudatában akadályozza meg azt, hogy az emberek visszaüzzék e kis jövevényeket oda, ahonnan életcélul, vigasztalásul küldtetek a földre.

Hogy van egyke Magyarországon, s hogy egyre terjed, ma már szomorú valóság mindenki előtt. Kündülő-helye a Dunántúl, nevezetesen Somogy-, Tolna- és Baranya-vármegyék, ahol egész falvak néptelenednek el pusztítása nyomán. Nagy-Magyarország hírhedt gyermektelen vidékei, a Tisza-Maros szöge, és Erdélynek a Királyhágó és a Székelyföld közötti része Trianon óta nem a miénk; vajjon lett volna-e bátorságuk a győztes hatalmaknak a Trianoni béke területi rendelkezéseit a mostani formában

kiadni és megvalósítani, ha e két területen a magyarok közt dühöngő egyke-rendszer nem billentette volna a népesedés mérlegét a jelenleg ott uralkodó nemzetiségek javára? De ezek régi bűnök, s a büntetés értük, — bár emberi mértékkel mérve vérlázító igazságtalanság, — az isteni törvény végtelenségével mérve megérdemelt, sőt enyhe büntetés.

„Saját kárán tanul a magyar,“ mondja a közmondás; sajnos: sokszor még a saját kárán sem. Mert imc: Trianon után Csonka-hazánk testén olyan egykés fekély támadt, amelyhez foghatók még az előbb említett területek sem voltak.

De messzire kalandoznám, ha az egyke pusztításait ismertetni akarnám. Csupán hivatkozom a szerzők és statisztikusok hosszú sorára, kezdve gr. Széchenyi Imrétől, az egyke-vészély első felismerőjétől (1901.), Neubauer Ferencen, Illyés Gyulán át a mai gazdaságpolitikuskig és publicistákig, akik megrendítő adatokkal leplezték le a nemzetnek e szörnyű betegségét. Végtelenül elszomorító látvány, hogy pl. az Ormánságban, Sárközön, az egyke-epidemiának ezen tűzfészkeiben csupa magyar falvak néptelenednek el a gyermekáldás meggátlása miatt, míg a svábok, méginkább a rácok, sokáccok szépen szaporodnak.

Még mielőtt feladatomhoz fognék, pár szóval ismertetni szeretném az ellenséget: létrejöttének okát, módját, sebezhető pontjait. Az egy gyermek-rendszer úgy falun, mint városban a tehetősebb rétegek körében van elterjedve. Oka falun gazdasági: hogy a birtok ne forgácsolódjék szét a sok örökös között, vagy mert a család egyetlen fiútagja felmentést kap a katonai szolgálat alól. Fővárosunkban, ahol az egyke már az „egy-se“ felé tolódik el, erkölcsi okokban lelhetjük az egyke magyarozatát: a gyermek lekötő, a szórakozástól, társadalmi élettől elvonja a szülőket, na meg a válás is könnyebb, ha nincs gyermek. Kivitelére az óvszerek és népies szerek száza vannak forgalomban, kuruzslók, javasasszonyok, elzüllött szülésznők nyújtanak segédkezet, sőt erkölcsi bázisukat vesztett orvosokról is olvashatunk nem egy bűnperrel kapcsolatban, de bármilyen kényes a probléma, és bármennyire fáj az igazság, be kell vallanunk, hogy százszor annyi még azon orvosok száma, akik rejtve tudnak maradni. Szomorú játéka az életnek, hogy ezek többnyire jó praxisú, konszolidált viszonyok közt élő orvosok, akik gazdag embereket „kezelnek,“ míg a tengődő orvosok, s a nyomorgó, sokgyermekes családok nem élnek e hatásos segítséggel.

A keresztény Egyházak kezdettől fogva küzdenek az egyke ellen. Az állam törvényekkel, telepítésekkel, sokgyermekes családoknak nyújtott segítséggel védekezhetik, s ezt a célt szolgálná az agglegényadó és az egykeadó bevezetése is. A leghatásosabb eszközök azonban kétségtelenül az orvos kezében vannak.

Mint mindenütt, itt is hatalmas fegyver a szó. A falusi orvosok a népművelési előadások keretében világosítsák fel a népet az egyke nemzetgazdasági, fajpolitikai és ezekből folyó magángazdasági káiról. Tartsanak külön előadásokat a nők, a fiatal anyajelöltek számára: hívják fel figyelmüket az óvszerek és tiltott műtétek egészségre káros, sőt életveszélyes voltára, az anyaság szükségességére; az a közismert tény, hogy a fiatal anya minden gyermeke után, mintegy újjászületik, a lelki tartalom kívül testi-lelki megfáradással, míg a terméketlenség korai hervadást okoz, az orvos

szájából, az orvosi tekintély súlyával szinte kinyilatkoztatásszerűen hat. Ezek nem egyéni próbaötletek: Olaszország zseniális vezérének gondolatait és intézkedéseit formálom szavakba, midőn a fenteket sürgetem.

A nép egyszerű gyermeke legtöbbször nincs is tudatában annak, milyen nagyot vét üzelmeivel az erkölcsi és állami törvények ellen. Az orvos feladata, hogy köztudatba kerüljön a BTK. 284—285. §-a, melyek súlyosan büntetik a magzatelhajtást és gyermekölést elkövetett egyént és bűnszolgálatát. Soha ne szűnjék meg az orvos hangoztatni, hogy minden erejével azon van, hogy fenti törvények rendelkezéseinek érvényt szerezzen. Ez nem fogja csökkenteni a tisztakezűeknek iránta való bizalmát, ellenben növeli a rosszszándékúak félelmét és csökkenti vállalkozó kedvüket.

(Folytatjuk)

A magzatelhajtás

A múlt hónapban egy bizonyos Schwartz „dr. úr” esetével kapcsolatban ismét felvetődött az erkölcsi szempontból oly fontos kérdés, az abortus ügye. Mi, orvosok nem mehetünk el mellette szó nélkül. Mert ebből az indokolt esetben helyénvaló beavatkozásból közpréda lett. Szülésznők, kuruzslók, sőt lelkiismeretlen orvosok is felhasználják kereseti forrásul — csupán azért, mert az illető kívánja! Jól tudjuk, hogy a születési arányszám apadásának oka igen nagy százalékban a bűnös abortusban keresendő! Az erkölcsi nivó súlygyengedése aljassá tette az életfelfogást, az embert önzővé és idegenné a tisztasággal, az önméltósággal és a munkás étellel szemben. A legantiszociálisabb erők terjednek mind szélesebb körben, melyek közt a főhelyet az a jelszó foglalja el, hogy „mindenki szabad a maga testével.” Ennek következtében az élvezet-hajhászat, a kiesapongások, a társadalomra oly veszélyes és káros irányok tömegeket kerítettek hatalmukba: mindezek betetőzéséül a családi életet felfor-

gató és lealjasító bűnök fészkeltek be magukat az emberek életfelfogásába, melyek között éppen a legkiáltóbb a magzatelhajtás. Nekünk már most meg kell látnunk, észre kell vennünk, hogy mennyire lesüllyed egy nemzet egészségügye ilyen életfelfogással és mily sürgős, hogy társadalmunk minél előbb visszatérjen a tiszta erkölshöz és újra a régi szilárd alapokon építse fel családi életét.

Az orvos hivatásához az is hozzátartozik, hogy apostola és példája legyen a tiszta erkölcsöknek, az emelkedett életfelfogásnak és talán sehol nem lehet több hasznat és soha nem volt több alkalma hasznat tenni, mint most és éppen a nemi erkölcsök terén! Állandóan küzdeni kell az abortus ellen a közönség körében, tanítással, a bűnösök üldözésével és a közjóléti intézkedések támogatásával. Ezen kérdés megoldása is nagy feladata az orvostársadalomnak és ezt is csak teljes összefogással lehet megoldani: egy tisztultabb életet előkészíteni!

Bánk.

A biológiai kutatás eszközei

Irta: Nógrády György oh.

A Huzella Professor úr által szervezett kirándulás az alsógödi Biológia: Állomásra lehetővé tette, hogy az elsőéves medikusok beletekint-
hessenek egy, a kor színvonalán álló kutató intézet munkájába. Ezen any-
nyira tanulmányos kiránduláson látottakat akarom röviden ismertetéssel
feleleveníteni.

A biológia kutató szeme a mikroszkóp. Ennek egyik mintapéldányát
Alsógödön láttuk. E korszerű mikroszkópnál az erősebb nagyítással együtt-
járó képhibák, a chromatikus és sphaerikus aberratio, a mélységi csalódás
a különleges lencserendszerrel s az aplanatikus lencsékkel a lehető legjob-
ban kiküszöbölődnek. Bizhatunk abban, hogy műszerünkkel a valónak meg-
felelő képet látunk. A dolgozás kényelmét szolgálja a binokuláris toldalék.
Láttunk itt olyan apparátust is, ahol négy okulár van elhelyezve revolver
módjára. Nagyon körültekintő gondossággal szerkesztik az ilyen mikroszkó-
pot; mikrométer-esavarjait kompenzáló gyűrűk veszik körül, nehogy a meleg
hatására kitágulva, az okulár a mérésnél hibás adatokat mutasson.

Mikroszkóppal úgy az élő, mint a holt szövetet megfigyelhetjük. Előb-
bire a szövettenyésztés, utóbbira a szövettani technika módszereit használ-
juk. A szövettenyésztés elve, hogy egy kóperált szövetdarabot, vagy szövet-
centrifugálással előállított vérplasmában trepton s egyebek hozzáadásá-
val élő állapotban tartunk s ezt aztán úgy vizsgáljuk, mintha élő szerve-
zetben volna. Ha célszerűnek látjuk, elvégezve rajta a szövettani methodu-
sokat, rögzített állapotba hozzuk s ezzel későbbi vizsgálatokra is alkalmassá
tesszük. A holt szövet feldolgozása különösen fontos regenerációs megfigye-
léseknél és a transplantációnál. A fixált készítmények tanulmányozhatók a
szövettani technika kifinomodott methodusaival: speciális festő, impraegnáló
szerek, emésztő, decalcináló, befecskendő, stb. eljárások.

A nagy mikroszkóp egyik kicsinyített válfaja a cca 31-szeres nagyí-
tású *lupe*. Ezzel az életjelenségek egész sorát figyelhetjük meg: a hangyák,
méhek, darazsak életét (mint Gödön is láttuk), egyes növények (Mimóza,
Venus légyfogó) mechanizmusát, az akváriumban folyó életet, stb.

A mikroszkóp és praeparáló lupe határán áll a *sztereoszkópikus*
mikroszkóp. Lényegében ez is praeparáló lupe, de olyan nagyítással, hogy
vele már mikroszkópos nagyságú tárgyakat is boncolhatunk s figyelhetünk
meg úgy, mintha pusztá szemmel néznők. Például egy parameciumot (vég-
lény) úgy nézhetek, mint egy zsemlyét, s a mikromanipulátorral akár csak a
kezünkkel megfoghatjuk, összelapíthatjuk, oldalát felszúrhatjuk, kiszedhe-
tünk belőle egyes részeket, belerakhatunk idegen elemeket, injekciókat adha-
tunk, szóval úgy bányáztunk vele, akár egy feboncolandó tengerimalaccal.
Nem is kell hangsúlyoznom ennek fontosságát az élettani kutatás szem-
pontjából.

Az eddig felemlített műszerekkel a vizsgálódások homogén fényben
értendők, ezek azonban sokszor szűkített diafragama és lecsavart kondensor

mellett, tehát félsötét vagy egészen sötét térben folynak. Tudni kell ugyanis hogy a túlfínom struktúrákat a mikroszkóp fénye annyira átvilágítja, hogy szemünk feloldani képtelen, míg sötét háttérben ezek árnyfoltok alakjában tűnnek elő. Ilyenféle az *ultramikroszkóp*: oldalsó megvilágításban a baktériumok csillogó vesszőkként látszanak.

Colloid-tojásfehérjét téve a mikroszkóp alá, látjuk a Brown-féle mozgást. A milliméter negyvenmilliomod részét alakfelismerés nélkül, mint apró, csillogó pontokat látjuk. Ezen mozgást a fémeken is észlelték. Az ultramikroszkóp a Tyndall-féle jelenségen alapszik.

A felső világitást valósítja meg tökéletesen a *vertikálluminátor*. Benne sötét alapon, ragyogó fényben, plasztikusan látjuk a tárgyakat. Különösen a finom képietek (pl. a pleurosigma angulatum, surirella gemma s egyébkovaallatkák vázának) vizsgálatánál nélkülözhetetlen. Szellemes készülék a *mikroilluminator* sec. Barta. Segítségével közvetlenül szemlélhetjük az élőszövetben lejátszódó folyamatokat. Ha például betoljuk a mikroilluminator tűjét a máj felszínes rétegébe s erős megvilágítást adunk, mikroszkóppal láthatjuk a tű hegye körül a sejtek életét, oszlását ott a szervezetben. Igen érdekes készülék a *mikrogoniométer*, melyet behelyezve a mikroszkópba, megméri a sejtekben lévő jegecek lapjának hajlásszögét. Az emberi szervezet váladékaiból kikristályosítható anyagok goniometeres méréséből meszeszenő következtetések vonhatók le, s mikor a mikroanalízis pontossága csökken, a goniometerrel még mindig megállapítható a kristály eredete. A *fociméter*-készülékkel még a baktériumok nagyságát, a sejtfalak vastagságát is könnyen megmérhetjük.

Megbízható orvosi műszer Teljes orvosi felszerelés

Kötszer, higienikus gumiáru, sérvkötő, gyógyhaskötő,

**gőrcsér - gumi harisnya,
ludtálpbetét, — egyenestartó,**

beteg- és lábápolási cikkek beszerzési forrása:

LUSZTIG JENŐ

TELJES ORVOSI FELSZERELÉSI VÁLLALATA

Budapest, IV. Múzeum-krt. 31. T.: 185-721

(A NEMZETI MÚZEUMMAL SZEMBEN)

Előfizettél-e

a Medikus Ujságra?

Figyelem!

Felhívjuk a tisztelt kollega urak figyelmét, hogy a *Medikus Ujság* keresztül a *Bayer-gyár* rövidesen ismét folytatja tudományos filmelőadásait. Jelenleg az előadóterem, valamint a vetítőberendezés átalakító munkálatai még javában folynak, de remény van arra, hogy mihamarabb gyönyörködhetünk egy modernül átalakított előadóteremben tudományos *hangos-film* vetítésben. Az előadás sikere érdekében már most felhívjuk kollégáink figyelmét arra, hogy munkatársaink által majdan kitett ívekre minél többen iratkozzanak fel, mert nem érdektelen ránk, medikusokra, egy ilyen párhát ritkító előadássorozat látogatása, különösen, ha az egy kis „kedélyes” időtöltéssel is egybe van kötve.

A szerkesztő

Americanás Orvosblokk

Az Americanás Orvosblokk küszöbön álló újjáalakulásáról lapunk útján szerzett értesülést általános meglepéssel fogadta a medikusság. Bizonyosága ennek az a nagyarányú érdeklődés, mely olvasóink részéről megnyilvánult — részint személyes, részint levélbeli megkeresés alakjában. Egyelőre csak annyit mondhatunk, hogy az újjászervezés munkája biztos tudomásunk szerint már is folyamatban van s e félév folyamán befejezést nyer. Reméljük, hogy következő számunkban már részletesebben tájékoztathatjuk olvasóinkat ez ügy állásáról.

A fizikai és kórszövettani jegyzetek közleménye e számunkból technikai akadályok miatt kimaradt. Legközelebbi számunkban bővebben fogjuk közölni.

KÖNYVISMERTETÉS

Ma, amikor az orvostudomány egy-egy megalapozott és kikristályosodási folyamatban levő ágába való bellemélyedésre a szakirodalom túltelése folytán egy emberöltő is rövid, milyen kevés lenne az orvostudomány oly ágában való elmélyedés, melyet a hivatalos orvostudományi körök nem tanítanak, vagy legalább is csak felületesen érintenek.

Ilyen ága a tudománynak a misticizmust és occultizmust mindjobban levető modern *hypnotismus*.

Hypnotismus, hypnosis mind oly fogalmak, melyeknek említése is érdeklődésre kelti fel a figyelmet.

A hypnotismus világirodalmát elvolvasni és tanulmányozni oly feladat lenne, melyet egyetemi tanulmányaink alatt lehetetlen megoldani, annak végeztével pedig évekre, sőt évtizedekre terjedne.

Ép ezért örömmel fogják fogadni azok — és pedig sokan — akik a hypnotismus irodalmával, fejlődésével, hatásával, mibenlétével — legalább is a kor mai műveltségének megfelelően — foglalkozni kívánnak *dr. Völgyesi fenti című új könyvét*.

És hogy foglalkozni kívánnak az természetes, főleg azok, akik nemcsak a testet, hanem a test mellett a

lélek fenkölt rejtélyeibe behatolva ügyekeznek majd a gyógyítás művészetét fejlesztve — irt nyújtani a szenvedő és kínlódo émbertársuknak.

E szakmunkából megtudjuk, hogy már 1646-ban Kircher páter foglalkozott az állatok hypnotizálásával. Ez a tudós jezsuita páter tehát több mint 300 évvel ezelőtt hypnotizált. E kor a Kircher-periódus, ezután jött a Mesmer-periódusa, majd James Braid-időszaka végül suggestió és ezzel párhuzamosan az élettani periódus, mindkettő tart napjainkban is.

E fejezetben megismerkedtünk a *mégigezés*, a *világmagnetizmus*, a *suggestió*, az *állatdelej*, a *mesterséges somnambulismus*, a *fascinatio*, a *hypnotismus*, a *psycho-activ* és a *psych-passiv* alkatok fogalmaival.

Nagyon érdekes külön fejezetet képeznek a szerzőnek saját kísérletei, melyeket a budapesti állatkertben végzett: medve-, hímoroszlán-, csim pánz-, róka- stb.-hypnotizálás.

Az eddig tárgyaltak a kérdés történelmi és irodalmi részét képezik egész napjainkig.

Majd áttér — számunkra a fontosabb — a tudományos részre, mely az agyvelő fejlődésével, az agy phylo- és ontogenesisével foglalkozik. Ez a rész különösen értékes fejezete a műnek, főleg azért, mert fejlődéstani vonatkozású.

„Elite“-agyvelők és beteg-agyvelők

című fejezetében a lángész és elmebetegség sokat vitatott problémájával foglalkozik. Érdeklődéssel vesszük könyvéből tudomásul, hogy világelforgató törekvésekről ismert Lenin, nagy kommunista forradalmár luetikus agyalágyulásban halt meg. (Kár, hogy nem került kora ifjúságában elmeegógyintézetbe)

Ugyanekkor sok világnagyságról: Napoleon, Beethoven, Schiller, Heine, Csehov stb. közli súlyos és életükre káros, de a szellemi működésük teljesítőképességét talán némileg fokozó megbetegedésüket.

További részében a munkának áttér az agyi pályák leírására anatómiai, élettani és *hypnotikai* szempontokból. Ezek az agyi pályák mindig a legnehezebb, de egyben a legfontosabb anyagát képezik a modern orvostudománynak. Mindezt gördülékeny nyelvezettel, élvezetes leírással és ami egyedülálló a magyar szakirodalomban, kitűnő *színes ábrákkal* illusztrálva közli, melyre büszke lehet a szerző és a kiadó egyaránt.

Engedély alapján közlünk is néhány értékes, színes ábrát mutatóba.

Végül tárgyalja a gyermek, az elmebetegek hypnotizálását és néhány érdekesebb hypnózis terápiái eredményét belgyógyászati és szülészeti kórosok kapcsán.

Vajtányi.

VÁLASZTÉK

— Már évek óta nem láttam Fricit. Még mindig középen választja el a hajját?

— Igen. Csak a választék már tíz centiméterrel szélesebb lett. (D.J.)

A gavallér páciens

— A beteg sikeres kúra után meg-

gyógyul s elmegy az orvosához rendezni a számláját. — Mennyivel tartozom, doktor úr?

— Az orvosság, amelyet adtam, tíz pengő, nyolc látogatás: negyvennyolc pengő, összesen ötvennyolc pengő.

A beteg előveszi pénztárcáját. — Itt van tíz pengő doktor úr, a látogatásokat majd természetben adom vissza. (D.J.)

Balneológiai kirándulások

Ez újítást Vámosy Zoltán prof. úr íktatta be tantervünkbe az elmúlt esztendő folyamán azon célból, hogy a medikus-ifjúság személyes tapasztalatokat szerezhessen a különböző fürdők therápiái értékéről és azok jelenlőségéről.

Nem állja meg a helyét tehát az a vád, amelyet szellemeskedni akaró jogász-barátunk mondott nem esekély iróniával: „Fürdésre kötelezték a medikusokat.”

Jóllehet ezen kirándulásokat Vámosy prof. úr csakugyan kötelezővé tette, de vajjon ki ne fogadta volna szívesen ez intézkedést, amely a jövőendő orvos-társadalom tudományos érdekeit szolgálja, újdonság erejével hat, felfrissülésül s mintegy kellemes szórakozásul szolgál.

Vajjon ki ne értette volna meg közülünk, hogy Budapest-fürdőváros gyógyvizeinek therápiái értékével elsősorban nekünk: eljövendő magyar orvosoknak kell tisztában lennünk.

Ezen szellemben, de ifjú jókedvvel indult el 1938. február hó 7.-én d. u. 4 órakor az első csoport a Szt. Gellért thermálfürdőbe. Benczúr tanár úr alapos ismertető előadása után a száraz-hőlégek kamrába mentünk. A hőmérő 25° C-t mutatott. A kis kamra közepén elhelyezett asztal előtt egy férfi ült, ügyet sem vetve megjelénésünkre az egyik esti lap külpolitikai rovatát olvasta, miközben hatalmas verejtékespek gördültek le hátán, mellén. Rendületlenül olvasott. Ebben a helyzetben furcsának találtuk, s elmosolyodtunk. Hanem amikor átmentünk a mintegy: 45° C. körüli kamrába s ott hasonlóan búzgón olvasó s a verejtéktől teljesen elbozított testű, (a szó legszorosabb ér-

telmében vett) „patientst“ megpillantottuk, kitört belőlünk a nevetés. „45°! Ez a flegma angolra vall!“ — súgja az egyik colléga.

Az előbbi két úr türelmét csak akkor értettük meg, midőn a 67°-os kamrában eltöltött kb. 8—10 percnyi idő elteltével az előbb említett két kamrán keresztül haladtunk, amely relative hűvösnek tetszett. Kissé megijesztett bennünket az a nagyfokú tachicardia, amely kijövet reánk tört.

Innen a 30°-os medencébe mentünk, amely után az alig néhány fokkal melegebb vizet forrónak, égetőnek találtuk. Hamar megszokta azonban testünk ezt a hőfokot is, s ekkor már csak bizonyos dispoēs zavarok okoztak kellemetlen subjectiv tüneteket. Röviden így jellemezte egyik colléga: „nem ilyennek képzelem az euphoriát!“

A nedves hőlégek-kamrában eltöltött néhány perc tette legjobban próbára tűrőképességünket. A száraz-pakolás azonban mindent kárpótolt kellemesen meleg, nyugtató hatásával. Mindnyájan sajnáltuk, hogy nem pihentethettük legalább egy órahosszáig agyon-hyperaemizált testünket.

Igy hát szerencsésen kiállottuk a thermál-kúrát, s mivel igen nagy volt a folyadékvesztességünk az állandó verejtékezés miatt, ennek pótlása céljából még mielőtt a komoly tünetek kifejlődhettek volna, sietve betértünk egy Gellért-téri sörözőbe.

*

Február hó 14.-én a Gellért hideg kúrájában részesültünk. Be kell vallanunk, a víz csakugyan hideg volt. „Manus manum lavat.“ Először csak: kéz mosta a kezet a nem épen csalogató hőmérsékletű vízben, de később felbuzdulva Benczúr tanár úr fürdés

Most jelent meg!

Az orvos és gyógyszerész gyógyszerzsebkönyve

A Magyarországon engedélyezett (törzskönyvezett) bel- és külföldi egységes gyógyszerkészítmények, gyógyszer-különlegességek, szérumok és tápszerek indició, tartalom és elnevezés szerinti csoportosítása

Dr. Halmi Pál

a Pázmány Péter Tudományegyetemi Gyógyszerészeti Intézet és Egyetemi Gyógyszertár tanársegéde szerkesztésében

Dr. Mozsonyi Sándor

miniszteri tancsos, egyetemi magántanár, a Pázmány Péter Tudományegyetemi Gyógyszerészeti Intézet és Egyetemi Gyógyszertár igazgatója és

Dr. Fritz Gusztáv

egyetemi magántanár, a Pázmány Péter Tudományegyetemi Gyógyszertani Intézet adjunktusa előszavával

976 o. bibliapapíron
bőrkötésben

csak P 6.80

Mint egy kis könyv a zsebben könnyen elhelyezhető

Pécsi Egyetem Közleményei

Szerkeszti: Krenner Miklós oh.

Az Erzsébet Tudományegyetem Orvosi Szakosztálya február 21-én tartotta első idei ünnepi közgyűlését, amelyen néhai Tóth Lajos, volt kultusz-államtitkárról, egyetemünk nestoráról emlékezett meg. A közgyűlés a vármegyeháza termében folyt le előkelő közönség jelenlétében. A gyűlés kimagasló egyénisége dr. Johan Béla államtitkár volt, aki ezen ünnepélyes alkalomra jött le Pécsre.

Az államtitkárt és a megjelent előkelőségeket dr. Duzár József egyetemi tanár, a gyermekklinika igazgatója üdvözölte, majd méltatta Tóth Lajos munkásságát. Az ő nevéhez és működéséhez fűződik a Pázmány-Egyetem, a Közgazdasági Egyetem és a Műegyetem átépítése s a vidéki egyetemek megalapítása. Beszédében beszámolt a Rector Ur, dr. Scipiadés Elemér azon sikeréről, mely az egyetem továbbfejlesztésére vonatkozó felső ígérlet. Ezután méltatta Johan Béla működését s végül indítványt tett azon célból, hogy Herceg Eszterházy Pált táviratilag üdvözöljék, aki nagy áldozatokat tett a falu egészségének előmozdítása céljából.

Ez után Johan Béla ismertette a falu közegészségügye érdekében tíz év óta tett intézkedéseket. Ő a háború utáni közegészségügy történetét két időszakra osztja. Az elsőbe esik a háború és forradalom okozta romok eltakarítása. Ekkor épült ki az anya- és csecsemővédelem és a tuberculosis elleni küzdelem megszervezése. A második periodusban nagy segítséget nyújtott a Rockefeller-alapítvány, amelynek segítségével jött tudomásunkra a falu közegészségügyének jelentősége. Neki a legfontosabb terve az, hogy a falu jó orvosokhoz jusson. Megfelelő lakás, felszerelés és megélhetési viszonyok biztosítsák az orvosi működés lehetőségét. Ez után elismerőleg nyilatkozott a Stefánia-szövetség működéséről, a tbc-egyesület munkásságáról, az iskolaorvosi intézményről, végül a Zöldkereszt-mozgalomról, mely utóbbinak élja a falusi egészségházak felepitése. A falu egészsége érdekében kifejtett munkát kielégítőnek találta dr. Stoman, a Népszövetség statisztikusa, aki a mezőkövesdi járásban volt tanulmányúton s megállapította, hogy a Rockefeller-intézmény óta a csecsemőhalálozás 34%-kal, a serdülőkor halálozása pedig 33%-kal csökkent. Ezen az úton haladva még nagyobb eredmény érhető el. Amit ő tett, azt nem egy ember, hanem a magyar közegészségügy nevében tette.

Duzár József dr. a beszéd után átnyújtotta az államtitkárnak a Tóth Lajos-emlékérmet, amelyet az ünnepelt őszinte szavakkal köszönt meg s amelyet ösztönzésnek vesz további munkássága számára.

*

Február 18-án az orvosi kar egyhangúlag elfogadta Fabinyi Tihamér pénzügyminiszternek díszdoktorrá való avatásáról tett előterjesztést. Ezzel a kitérítéssel akarja az egyetem megjutalmazni a minisztert azon érdemeiért, amelyeket a pécsi egyetemi orvosi intézmények fejlesztése körül szerzett. A javaslatot a kultuszminiszterhez terjesztik fel, aki a Kormányzó Ur főmértóságától kéri annak jóváhagyását. A doktorrá-avatás még a tanév folyamán történik meg fényes ünnepségek között.

Krenner.

Dr. RUTICH JENŐ +

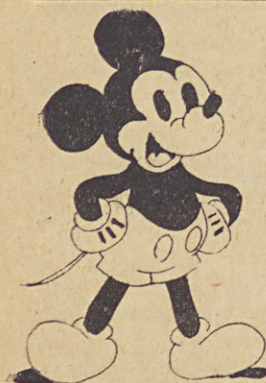
Abban a nagy családban, mely meghitt közösségben élt a pécsi belklinikán, Ő volt a legidősebb testvér. En a legfiatalabb. A kaposvári temetésen megemlékeztek az orvostól, az emberről, a kollégáról, a barátról. A mi megemlékezésünk mélyebb, a mi bánatunk fájóbb, mi testvért veszítettünk Benne. Testvért, aki meleg szívével, szerető gondoskodásával állott mellettünk. Aki bajainkban segítségünkre sietett, gondjainkban támogatott. Aki Hozzá fordult, nem távozott üres kézzel. Tanított, oktatott bennünket. Örökké mosolygó arca vigasztalás volt számunkra, fáradhatatlan munkássága soha el nem muló példa. Nekünk fiataloknak pótolhatatlan a veszteség. A főorvosi állást betöltik, a betegek más orvost találnak, az emberek új barátokra akadnak, s a kollégák is vigasztalódnak,

de a mi legöregebb testvérünket, meleg szívét, aranyos mosolyát nem tudja pótolni semmi. Amikor a készsülő kaposvári belosztály terveit mutatta nekünk, tele ambícióval, tele vidám életkedvvel, boldog tervezgetéssel, együtt örültünk Vele. Örültünk, mert hosszú évek örülő munkájának, puritán életfelfogásának, részrehajthatatlanságának megbecsülését láttuk abban a megtisztelő meghívásban, mely Őt a Dunántúl egyik legnagyobb kórháza élére állította. Éppen ezért érintett bennünket olyan fájdalmasan életivének tragikus törése. A szeretet elpusztíthatatlan számai fűzik Őt hozzánk, s túl azon az érzésen, melyet Ő az emberek számára jelentett, mi fiatalok igazságos, megértő, tenni akaró barátunkat veszítettük el Benne.

Hügl. Adám.

V é s z e s v é r s z e g é n y s é g k e z e l é s e

Vészes vérszegénység Richter-féle *Perhepar* injectiókkal és egyéb gyógyeljárásokkal történő kezelése során a következő conclusiók vonhatók le. Elsősorban májlökéses depot-kezelés alkalmazandó, emberi gyomornedv egyidejű peroralis adagolásával. Megfelelően alkalmazott vérkép-kontroll mellett gyakran igen kis mennyiségű májjal érhetünk el teljes remissziót. Jó hatását az egyedüli depot-kezelés is, egyidejű sósav-pepsin peroralis adagolásával. A remisszió elérése után a májtherápiát chronicusan alkalmazzuk vagy emberi gyomornedv, vagy sósav-pepsin peroralis adagolása mellett. Javulást eredményez emberi gyomornedvekkal thermostatban emésztett friss máj vagy májkészítmény peroralis adagolása. (Schernhardt János dr.: Orvosi Hetilap 1937. évi 46. sz.)

HALLÓ KÉPES

SÓT – MINDENRE – KÉPES HIRADÓ

MEGJELENIK OLY RITKAN, MINT A MEDIKUS UJSÁG

KISZERKESZTI: BENKŐ TONÓ

Páciens „1938“

Az ifjú Pásztort korholja

Öreg barátja. Putz:

„Már egy kis nátha miatt is

Rögtön orvoshoz futsz?!“

Pásztor jólelkűn mosolyog:

„Ez szót sem érdemei.

Az orvos is csak ember,

Néki is élni kell!“

„De a megírt recepttel

— folytatja csendben Putz —

Te megvenni azt nyomban

A patikushoz futsz!“

Pásztor jólelkűn mosolyog:

„Ez szót sem érdemel.

A patikus is ember,

Néki is élni kell!“

„De te a megvett gyógyszert

A szemébe dobod!

A többi még megértem,

De ez furcsa dolog!“

Pásztor jólelkűn mosolyog:

„Ez szót sem érdemel.

Ember vagyok csak én is,

Nékem is élni kell!“

F i ú ! ?

Babay, a fiatal író találkozik egy lipótvárosi szépasszonnyal, aki anyai örömei előtt áll.

— Gratulálok nagyságos asszonyom a születendő kis fiúhoz.

— Honnan tudja, hogy fiú lesz?

— Biztos. Lány nem bírta ki magánál még kilenc hónapig.

SZÜLÉSZETEN . . .

Frigyesi professzor tudvalevőleg majdnem személy szerint ismeri hallgatóságát, különösen úgy félév vége felé.

Midőn a félév-végi indexláttamozás aktuálissá vált, odamerészkedett a prof. elé egyik kollégánk, aki bizony nem túlnagy buzgalommal látogatta a semester folyamán a szülészeti előadásokat.

A prof. ránéz a nyájas ösmeretlenre, aki harmad magával várt az aláírásra és imígyen szóla:

„Négyünk közül vajjon melyik a Frigyesi?“

Bál után

(Hézag-pótló riport.)

Minden újság beszámol most farsang idején a bálokról. Elmondják, hogy a bált a

„Sárga paszuly az ágy alatt,

Szeretnélek, de nem szabad . . .“

Szárdás dallamaival nyitották meg. Azután elmondják, hogy a megjelent lányok: Fehér Pimpi, Horváth Cóci, Szalay Joza, Kerekes Csöpi, Fodor Zsenike, Nagy Nusi, Ternák Mucika, Kalmár Pulika és még sokan, és mindezek igen jól mulattak. (Csak azt csodálom, hogy lehet ilyen nevekkal jól mulatni.) Szóval minderről beszámolnak, de eddig még egy újság sem adott arról hírt, hogy mi történik egy bál után. Szemfüles tudósítónk ezt a hiányt akarta pótolni, mikor körülnézett egy bálozó éjszakán Pesten és ott az alábbi két kedves esetet látta.

I.

Amint az utcán álldogálok, a kapuból épp két ismerős kollegám gördül ki. Követem őket. Mindketten már jó pár lépéssel átlépték a józanság határát. Melhközben folyton felméri a

járda szélességét oda-vissza. Egyszer csak az egyik taxiállomással szemben megszólal:

— Te, Kálmán, hikk, taxin kéne, hikk, hazamenni.

— Hát jó. Hikk. Menjünk taxin, hikk. Látd szemben, hikk, azt a két taxit?

— Persze, hogy látom. Hikk.

— Hát menjünk, ülünk, hikk, be, de vigyázz, hikk, az elsőbe ülj bele, hikk, mert a másik, hikk, az nincs.

II.

Amint elhagyom ezeket, már fél-egy van. Az egyik örszobával szemben a járdán egy elázott báli gavalért látok. Figyelem. Egyhelyben imbolyog. Rendőrök mennek ki őrzárra, két óra múlva visszatérnek, az elázott gentleman még mindig ott dülöngél az örszobával szemben. Az egyik rendőr furesának találja a dolgot, odamegy hozzá:

— Hé, fiatalúr, hát maga miért álldogál itt már fél-egy óra. — Az elázott ifjú az örszoba vörös lámpájára mutat és sirásra görbült szájjal nyöszörgi:

— Várom, mikor lesz már zöld.

Élettani jótanács :

Ha egy kislány szíve
Írántad már kihült,
Ajánlom — sürgősen
Szerezz egy Straub-canült.

A M. kir. Dohányjövédék-hez közelálló körökből azt a bizalmas értesítést kaptuk, hogy az „Egyetemi ünnepi hét” alkalmából huszas csomagolásban két újfajta cigarettát hoz forgalomba. A cigaretták neve: „GUMIBOT” és „GHETTO”.

Medikus Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala:

Budapest, VIII., Nagytemplom-u.
18. I. em. 9.

Előfizetési díj egy évre 2.— P.

Szerkesztő:

Somogyi Ernő szig. orvos.

Felelős szerkesztő:

Wajdits Géza szig. orvos.

Szerkesztőség tagjai: Krenner Miklós (Pécs), Flóriánsics Lajos, Szollár Andor, Bánk Endre, Benkő Antal, Duchon Jenő (Pécs), Nyitrai József (Pécs).

A legmagasabbrendű agyi központok
stimuláló szere:

AKTEDRON-CHINOIN

TABLETTA ÉS INJECTIO

**ÉLÉNKITI A SZELLEMI
MŰKÖDÉSEKET,**

**ELTÜNTETI A DYSPHORIÁS
HANGULATOT.**

JAVALLATOK:

megerőltető szellemi teljesítmények, éjszakai szolgálat előtt
kifáradás megakadályozására, neurastheniás fáradékonyság-
nál, kényszer-neurosisnál, exogen és könnyebb endogen de-
presszióknál, schizophreniánál, alcohol-, cocain- és morphium-
elvonás tüneteinel, narcolepsiánál, stb.

NEM ALKALOIDA!

NEM SZOKHATO MEG!

NEM ÁRTALMAS!

20 tablettás eredeti phiola P 2.70

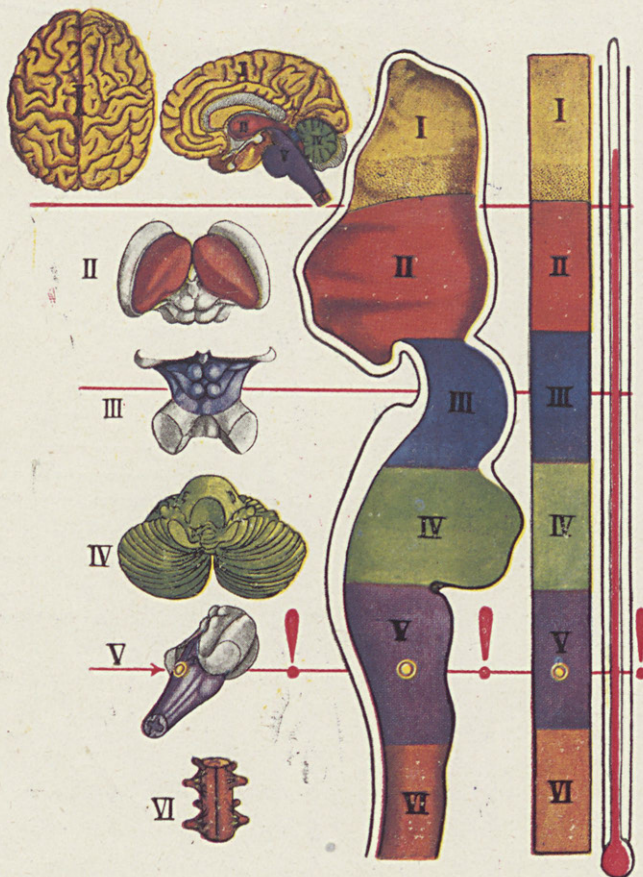
6 ampullás eredeti doboz P 3.20

Budai-Bernwalder 363-as nyomdája,
Bpest, VIII., Szentkirályi u. 49. Telefon: 14—14—26.

Különlenyomat Dr. Völgyesi „Ember és állat hypnosis”
 című könyvéből,

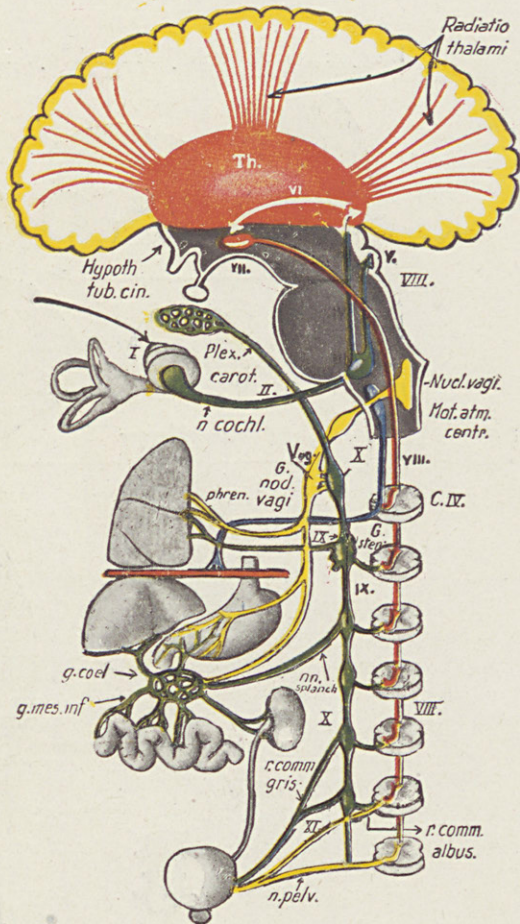
Kiadja: Novák Rudolf és Tsa könyvkiadóvállalat, VIII., Baross-u. 21.

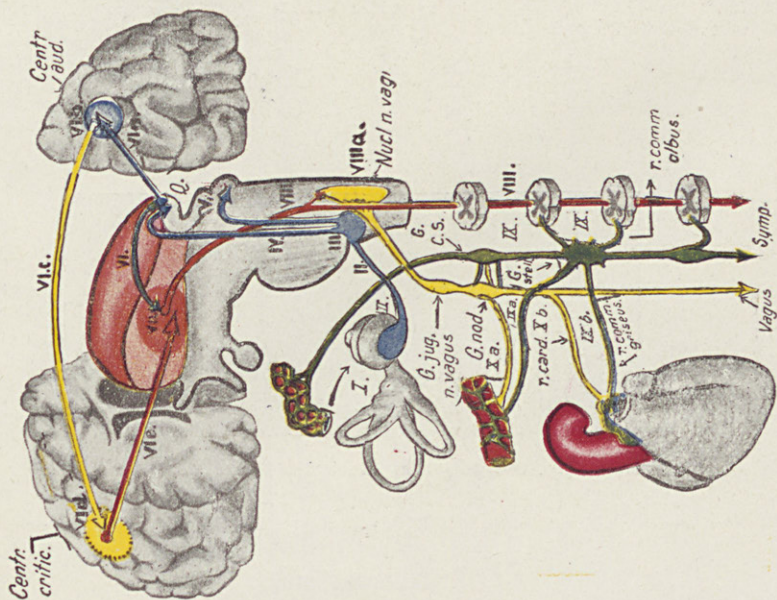
201. ábra. I. sz. vázlat a hypnosis „vasomotoros-decerebratio”-elméletéhez.

68. ábra. Fehérgolya hypnosa „passes”-ek segítségével.

206. sz. ábra. „Psycho-vegetativ reflexek“ II.

205. sz. ábra. „Psycho-vegetativ reflexek“ I.